

La singularitat de les *Memòries* de Frederic Marès

Bonaventura Bassegoda

Acadèmic electe. Catedràtic d'Història de l'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona. bonaventurabassegoda@gmail.com

Resum

El llibre autobiogràfic de Frederic Marès, *El mundo fascinante del coleccionismo y de las antigüedades. Memorias de la vida de un coleccionista* (Barcelona, 1977 i 2000), és un document de gran utilitat per conèixer en detall la vida de col·leccionista del seu autor i, per tant, el món del comerç d'antiguitats a París, Barcelona i Madrid. En aquest article, però, intentem posar de manifest la singularitat i l'excepcionalitat d'aquesta autobiografia en un context més general, ja que, dissortadament, els escrits memorialístics dels col·leccionistes són quasi inexistent en el marc de l'anomenada literatura artística.

Paraules clau: Frederic Marès / col·leccionisme / memòries.

Abstract

The singularity of Frederic Marès' *Memòries*

The autobiographical book by Frederic Marès, *El mundo fascinante del coleccionismo y de las antigüedades. Memorias de la vida de un coleccionista* (Barcelona, 1977 and 2000), is a very useful document for getting a detailed understanding of the author's life as a collector and therefore of the world of antiques dealing in Paris, Barcelona and Madrid. However, in this article we also reveal the singularity and exceptionality of this autobiography in a broader context, since unfortunately there are very few memoirs written by collectors in what is called artistic literature.

Keywords: Frederic Marès / collecting / memoirs.

Aquest any en fa vint que Frederic Marès ens va deixar després de llarga i fecunda vida. Per a conèixer la seva obra tenim tres vies principals. En primer lloc, la seva tasca d'escultor. Al seu museu i als carrers de moltes ciutats –i de manera singular a la nostra– podem contemplar el seu treball d'artista en forma de monuments públics. No és cap secret, ni una inconveniència, pensar que si Marès s'hagués limitat a fer això, avui potser no el recordaríem d'una manera tan intensa i multitudinària. En segon lloc, la seva extraordinària tasca de col·leccionista d'art antic, peces que els antiquaris avui anomenen “d'alta època”. Ens ha deixat tot un museu ple a vessar que, ara acabat de remodelar, llueix magnífic. I en tercer lloc, tenim un molt especial llibre autobiogràfic, *El mundo fascinante del coleccionismo y de las antigüedades. Memorias de la vida de un coleccionista* (Barcelona, 1977). Publicat quan el seu autor tenia ja vuitanta-quatre anys, però resultat d'un llarg treball realitzat a partir de la jubilació com a professor als setanta anys. El 1965, és a dir amb setanta-dos anys, Marès ja ens havia donat un primer tast d'aquestes memòries al seu discurs d'ingrés a la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando de Madrid, *La pequeña historia de mi Museo*, en què ja reivindicava aquesta faceta de col·leccionista com un element essencial de la seva vida i de la seva capacitat creativa.

Explicar l'art, verbalitzar les emocions que ens procura, endevinar les intencions expressives dels creadors, no és gens fàcil, per no dir que sovint resulta impossible. Per això la nostra curiositat i el nostre interès es deriva cap a altres coses properes, que són més fàcilment explicables: la vida dels artistes, els seus escrits, el rastre documental que deixen les obres, les valoracions dels crítics i dels estudiosos, etc. Des del Renaixement, la veu dels artistes, dels afeccionats, dels historiadors, no ha parat de créixer i ara constitueix una enorme massa d'escrits, que acompanyen, que envolten, a vol-